
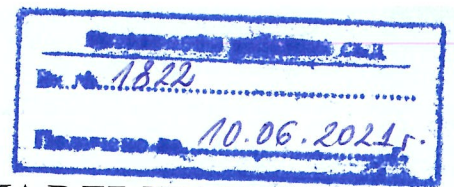

ВСС - Съдийски колеж
за публикуване
10.06.2021г. В.Ф.Привсевич:

ОПТИМИЗАТОРИ НА СЪДЕБНАТА СИСТЕМА В БЪЛГАРИЯ – СПРЕТЕ!

На фона на крещящата нужда от реформи в страната изведнъж се развихри инициатива за оптимизация на картата на съдилищата в България.

Не като реформа, а като проект, финансиран по оперативна програма „Добро управление“.

По проекта е изготвен доклад, в който са предложени няколко модела за оптимизиране на районните съдилища, като се извърши предлаганото „широко“ обществено обсъждане в рамките на две седмици - от 06 до 20 юли 2020 г. Организаторите на обсъждането – Висш съдебен съвет, който според доклада е вероятният възложител на обществената поръчка, очакват при обсъждането избор на един от трите модела. Докладът е просторен, включва цифри и сравнения, диаграми, точки и подточки – много работа, която трябва да бъде високо платена и парите по програмата – усвоени до стотинка.

Моделите съдържат възможности за закриване на някои малки районни съдилища под предлог, че населението било намаляло, съдиите не били натоварени като други съдии в по-големите градове, поради което районните съдилища да се концентрират към районните съдилища от областните центрове, където са окръжните съдилища или към друг районен съд. Единият от моделите съдържа възможност за мобилност на съдебните служители, които да бъдат командирани в други съдилища според натовареността на съответните съдилища.

В доклада не е предвиден модел или възможност, да се запази сегашната „карта“ на районните съдилища в България.

Напъните за оптимизация на районните съдилища би трябвало да се оценят като „несериозни“, но в действителност са трагични и могат да доведат до непредсказуеми последици.

Районните съдилища, като част от съдебната система, наречена „карта“ съществуват от основаването на третата българска държава. Просъществуваха през монархия и република, през войни и мирно време, оцеляха дори и в периода, през който в юридическата наука и в учебниците по право залягаше основната идея, че правото е класово и скоро ще отмре.

КОЙ РЕШИ, ЧЕ РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА СЛЕДВА ДА СЕ ОПТИМИЗИРАТ? ПРОВЕДЕНО ЛИ Е И КАК ОБСЪЖДАНЕ НА ВЪПРОСА ЗА НУЖДТА ОТ ОПТИМИЗАЦИЯ?

Да се посегне на районните съдилища, които са гръбнака на правосъдието в България е авантюра, която не бе си позволявал никой от десетки години.

Вариантите/моделите със закриване на районни съдилища са плод на някой канцеларски ум и са напълно безотговорни.

Ще се унищожат вековни традиции, ще се затрият от преместване безценни съдебни архиви, ще се унищожат работещи служби и офиси, включително на нотариуси, адвокати, съдебно-изпълнителни служби и др., които осигуряват реален достъп на гражданите до правосъдието. Достъпът до нотариус, адвокат, съдебен изпълнител ще бъдат силно ограничени, за някои слоеве от населението – невъзможни. Не малко служители и специалисти са устройили живота си с жилища и офиси, работни места на други членове на семейството, съобразно седалището на конкретен районен съд. Всичко това се оптимизира на НУЛА, ако се приеме проекта на оптимизаторите. Отрицателните демографски последици са извън обсега на проучванията на оптимизаторите.

Като се минат 5-10 години вероятно ще се върнат съдилищата на местата на основните си седалища, които места са утвърдени във времето, но системата вече ще бъде нарушена.

Вариантът да се преместват служители в малки съдилища е нецелесъобразен. Служителят в малкия съд познава отлично архива си и е най-добре ориентиран в работата. Ако някой го замести, би се стигнало по-скоро до хаос в работата, отколкото до оптимизация. От друга страна ефектът ще е спестяване на няколко заплати, които ще се използват за разходи за командировки и за увеличаване заплатите на командированите служители поради непривлекателност на техния труд.

Проектът по същество е недомислица.

Целият Европейски съюз се стреми да подпомага слабо развитите райони, за което се отделят пари по различни програми. С оптимизацията се цели обратното - допълнително обезлюдяване на райони и намаляване стандарта на живота в много селища. Според изготвения проект в поголемите центрове се предвижда допълнителна концентрация на държавни функции и високо специализирани кадри. Най-добрата оптимизация би била, според логиката на проектантите-оптимизатори, всички съдилища да се съсредоточат в София, с което ще се разпредели работата напълно равномерно между съдилищата и съдиите, служителите ще се командироваат лесно от една сграда в друга, ще се оптимизират разходите за пощенски пратки и пр.пр. – ето ви задача за следващи проекти и оптимизации.

Оптимизирането на прокуратурата, което е също част от проекта е друг въпрос, но той не се отразява така сериозно на населените места. Ефектът в

прокуратурата е лесно /не/забелижим от всички, които работят с тази система.

Незнайно защо дебатът за оптимизиране на административните съдилища, които ВСС отлично знае как са натоварени, СПРЯ, а се започва с оптимизиране на районните съдилища без реален предварителен дебат за нуждата от това.

Оптимизаторите не дават решение на главния проблем на съдебната система – корупцията, която е сочена като най-важен недостатък на правораздаването в България. Не дава отговор и на въпроса: Как новата съдебна карта ще подобри качеството на съдебната власт, нейната безпристрастност, справедливост и ефективност?

Истинската реформа на съдебната система, която е от най-важните фундаменти на обществото, е труден процес, няма място за експерименти, нито за прибързани действия, още по-малко тази система е място за внасяне на скъпо платени, но слабо обмислени проекти, които по-скоро биха затруднили системата, без да се постигне търсената оптимизация.

На малките населени места отнеха училищата, искат да отнемат болниците, ВиК дружествата, като отнемат и съдилищата ще се осъществи НАПЪЛНО програмата за оптимизиране с цел пълно заличаване на малките селища.

Ако някой има сериозна нужда от пари, да му съберем двойно повече от парите, които ще получи по програмата за изготвения проект, но да остави на мира районните съдилища и гражданите.

юни 2021 година

адв. Венелин Ангелов
Председател на Адвокатска колегия - Ловеч